

Nr 2.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion om beredande av möjlighet för närings- och kommunikationsrådet i Stockholms län att i likhet med företagarföreningar i andra län utöva kreditgivning åt hantverk och småindustri inom Stockholms län.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 83, har herr *Eriksson* i Sandby *m. fl.* hemställt, att riksdagen i ovan nämnda avseende måtte jämställa närings- och kommunikationsrådet i Stockholms län med företagarföreningar i andra län samt att rådet i samband därmed får möjlighet att genom statliga lånemedel utöva kreditgivning åt hantverk och småindustri inom Stockholms län.

Motionärerna erinrar om att en omfattande strukturförändring av näringslivet inom Stockholms läns norra delar ägt rum, vilket medfört en successiv utveckling av arbetsmarknadsförhållandena i en för länet synnerligen ogynnsam riktning. Utvecklingen har lett till en fortlöpande avfolkning med alla dess konsekvenser i ekonomiskt och socialt hänseende. Länets landsting, som med oro följt denna utveckling, har under år 1948 tagit initiativ till bildandet av ett s. k. närings- och kommunikationsråd, som från början inriktat sin verksamhet på att i norra länsdelen söka befrämja näringslivets utveckling, speciellt hantverk och industri. Rådet har i sin verksamhet ofta konstaterat, att rätt till kreditgivning åt företag inom hantverket och småindustrien skulle i avsevärd grad kunna öka rådets möjligheter att medverka till en ny och gynnsammare inriktning av länets näringsliv. Erfarenheten har också visat, att behov av kreditmedel föreligger för önskvärda omplaceringar och nyetableringar samt för livsviktiga rationaliseringsåtgärder. Inom vissa delar av landet eller där företagarföreningar beviljats kreditmedel har möjlighet skapats att kunna bistå företagare med lånemedel. Inom andra delar av landet föreligger ej denna möjlighet, vilket icke kan anses riktigt. Rådet bör därför beredas möjlighet att genom statliga lånemedel utöva kreditgivning åt hantverk och småindustri.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från kommerskollegium, varjämte utskottet berett Sveriges hantverks- och småindustriorganisation tillfälle att yttra sig.

Kommerskollegium, som anser att i motionen behandlade spörsmål bör bli föremål för utredning och prövning i ett större sammanhang, anför i huvudsak:

Riksdagen har årligen fr. o. m. budgetåret 1948/49 anvisat ett reservationsanslag å 1,5 miljoner kronor till »Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m.», som av Kungl. Maj:t huvudsakligen disponerats för

verksamheten inom vissa företagarföreningar. I årets statsverksproposition har hemställts, att riksdagen för nästkommande budgetår måtte anvisa enahanda belopp för samma ändamål. Ur detta anslag har hittills endast sju av f. n. femton företagarföreningar eller liknande sammanslutningar erhållit lån för bedrivande av kreditverksamhet. Enligt uttalande av vederbörande departementschef (prop. nr 152/1951) bör frågan om utvidgning av företagsföreningars låneverksamhet till att omfatta nytillkomna föreningar anstå och prövas i samband med det förslag till lag om bankrörelse, som komme att framläggas av 1949 års banklagssakkunniga. I det av dessa sakkunniga år 1952 avgivna betänkandet (SOU 1952:2) har föreslagits bl. a., att bankernas möjligheter att bevilja s. k. blancokrediter till hantverk och småindustrier skall utvidgas. Enligt vad ämbetsverket inhämtat torde någon proposition i ämnet icke komma att framläggas vid innevarande års riksdag av det skälet att man anser sig böra avvakta resultatet av utredningar, som pågår om sparbankernas och jordbrukskassornas verksamhet.

Kollegiet erinrar om att de förhållanden, som avhandlas i motionen, berörts i en av närings- och kommunikationsrådet i november 1952 till socialdepartementet ingiven skrivelse, däri hemställts, att rådet skall likställas med företagarföreningar inom andra län samt att rådet skall beredas möjlighet att genom statliga lånemedel utöva kreditgivning åt hantverk och småindustri inom Stockholms län. Spörsmålet är sålunda föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

Kollegiet anser sig kunna vitsorda, att behov föreligger för en ökad kreditgivning till hantverk och småindustri inom Stockholms län, men erinrar samtidigt om att det finns flera föreningar som i likhet med rådet erhåller visst administrationsbidrag från staten för konsultativ rådgivning och som önskar påbörja kreditverksamhet med statliga lånemedel. På grund härav bör det i motionen framförda förslaget om kreditgivning, som redan är föremål för Kungl. Maj:ts prövning, icke lösas för sig utan i ett större sammanhang, avseende även övriga föreningar eller liknande sammanslutningar, som har karaktär av företagarföreningar.

Kollegiet erinrar till sist om att vid årets riksdag väckts flera motioner rörande kreditgivning till hantverk och småindustri om dels ökning av anslaget till låneverksamhet från 1,5 till 2,5 resp. 3 miljoner kronor, dels höjning av anslaget till administrationsbidrag till föreningarna från av Kungl. Maj:t föreslagna 370 000 kronor till 475 000 kronor och dels utredning och översyn av fonden för hantverks- och småindustrikredit. De i nämnda motioner behandlade spörsmålen bör utredas och prövas i ett sammanhang.

Sveriges hantverks- och småindustriorganisation tillstyrker motionen och anför i huvudsak:

Den av närings- och kommunikationsrådet sedan några år bedrivna utredande verksamheten synes ha varit av stort värde, enär denna på ett förtjänstfullt sätt belyst näringsproblemen inom länet. Den konsulterande verksamheten har utgjort ett värdefullt stöd för länets företagare inom industri och hantverk i deras strävanden att effektivisera drift- och produktionsförhållandena vid resp. företag. Den kombination av konsulterande verksamhet och kreditgivning, som under en följd av år bedrivits inom landets företagarföreningar, särskilt i vissa föreningar, har utgjort ett värdefullt stöd i hantverkets och den mindre industriens strävan att effektivisera verksamhet och drift. En dylik kombination får särskild betydelse då det gäller att ekonomiskt genomföra de förslag till rationaliseringsåtgärder, som kan framkomma i samband med rådgivningsverksamheten. De problem, som föreligger i norra delen av Stockholms län, skiljer sig ej principiellt från motsvarande förhållanden i vissa norrlandslän, där föreningarna haft till väsentlig uppgift att medverka till en ökad differentiering av näringslivet. På grund härav och med hänsyn till hittillsvarande erfarenheter av rådets verksamhet anser sig organisationen kunna tillstyrka bifall till motionen.

Utskottet. Såsom av kommerskollegii yttrande framgår har frågan om utvidgning av företagsföreningarnas låneverksamhet ansetts böra anstå till dess pågående utredningar om sparbankernas och jordbrukskassornas verksamhet avslutats och resultatet framlagts. Enligt uppgift i berättelse till årets riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit kan båda dessa utredningar väntas bli slutförda under innevarande år.

Vidare har närings- och kommunikationsrådet i Stockholms län i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställt, att rådet måtte likställas med företagarföreningarna inom andra län samt att rådet måtte beredas möjlighet att genom statliga lånemedel utöva kreditgivning åt hantverk och småindustri inom länet. Denna skrivelse befinner sig under Kungl. Maj:ts prövning.

Enligt utskottets mening bör resultatet av de pågående utredningarna avvaktas, innan frågan om utökning av kreditgivningen till hantverk och småindustri upptages till avgörande. Då därtill kommer att särskilt frågan om närings- och kommunikationsrådets i Stockholms län jämställande i detta hänseende med företagarföreningarna i andra län redan befinner sig under Kungl. Maj:ts prövning, får utskottet hemställa,

att motion II: 83 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 februari 1953.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON.

Närvarande: herr Svensson i Alingsås, fru Sjöstrand, herrar Gustafsson i Bogla, Nordkvist i Kalmar, fru Svedberg, herrar Jönsson i Rossbol*, Sehlstedt, Nilsson i Bästekille, Hammar, Netzen*, Bark, Braconier, Andersson i Ronneby*, Bengtsson i Halmstad, Anderson i Sundsvall, Andersson i Linköping, Hansson i Önnarp, Andersson i Ryggestad* och Boija*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.